

کودتای نافرجام ترکیه که سران آن از نظامیان بلند پایه ارتش ترکیه هستند، نشانه دیگری است از شکاف های عمیق در هیئت حاکمه ترکیه. این نوع شکاف ها منحصر به دولت ترکیه نیست. در هیئت حاکمه همه دولت های خاورمیانه از جمله، جمهوری اسلامی ایران این گونه شکاف ها هست و کلیه جناح ها بدون استثناء در ارتجاعی و ضد مردمی بودن گوی سبقت را از یکدیگر می ربایند. سران جمهوری اسلامی در سخنان رو به بیرون شان این طور القاء میکنند که گویا بحران در حاکمیت منحصر به دولت های «دیگر» (در منطقه است. ساعاتی پس از کودتای نافرجام ترکیه، مقامات لشگری و کشوری ایران در تلویزیون ظاهر شدند و از «امنیت و ثبات و انسجام در نظام جمهوری اسلامی» سخن راندند و در واقع این پیام را میدادند که «وضع ما خوبست و باید قدر ما را بدانید»! قشرهای نادان و سست عنصر خرده بورژوازی نیز این تبلیغات را باور میکنند و بر آن می دمند و از وجود چنین دولت «با ثباتی» (ابراز تمنن و رضایت میکنند. اما این وضعیت به هیچ وجه منحصر به ترکیه نیست. دولت های این منطقه بر روی شن های روان قرار دارند زیرا هم به لحاظ داخلی با بحران های سیاسی و اقتصادی مواجه هستند و هم بر متن خاورمیانه ای هستند که در هرج و مرج و سرعت چرخش های آن حیرت انگیز است. حتا قدرت های امپریالیستی بزرگ نیز از کنترل آن عاجزند. این اوضاع مرتبا در مقابل حکومت ها ضرورت هایی به وجود می آورد که برای بقای دولتشان باید به آن ها جواب دهند اما پاسخ های متفاوت سربلند می کند که بسته به درجه جدیت مساله حتا به خصومت میان جناح های مختلف حاکم منجر می شود) مانند سال 1388 در ایران).

ظاهرا کودتا در نتیجه فراخوانی که اردوغان به حامیانش داد که به مساجد و خیابان ها بیایند و از «دموکراسی» حمایت کنند شکست خورد. اما واقعیت چیز دیگری است. هسته مرکزی و فرماندهی ارتش ترکیه قادر به اتحاد حول این رویکرد نبود. امپریالیست های اروپایی و سپس آمریکا به سرعت این کودتا را محکوم کردند و جان کری (وزیر امور خارجه آمریکا) شکست سریع این کودتا را مسخره کرد و گفت، «به نظر می آید، خیلی هم زیرکانه تدارک دیده نشده بود». «خبرنگار شبکه خبری سی.ان.ان در پنتاگون» وزارت دفاع امپریالیسم آمریکا (در همان ساعت اولیه آغاز کودتا تحلیل کرد که اگر این کودتا به نتیجه برسد «قانونا» آمریکا باید پایگاه نظامی اینجریلیک در ترکیه را تخلیه کند و سلاح ها و بیش از دو هزار پرسنل نظامی خود را بیرون بکشد. در همان ساعات ژنرال های عالی رتبه ارتش به سربازان پیام دادند که این کودتا غلط است و به پادگان هایشان برگردند. از همان ابتدای امر واضح بود دولت های قدرتمند امپریالیست از این کودتا حمایت نمی کنند و همین امر به اردوغان و همپالگی هایش جرات آن را داد که مثلاً «پایداری» کنند. اردوغان که پوپولیست (عوام فریب) (کهنه کاری است، تلاش کرد به شکست کودتا قیافه مردمی دهد. البته این به معنای آن نیست که اردوغان پایگاه توده ای ندارد. اما پایگاه توده ای مرتجعین اصلی ترین عامل در شکست یا پیروزی کودتاهای آنان علیه یکدیگر نیست. در نهایت، نیروی آتش آن هاست که تعیین می کند کدام طرف بر دیگری غلبه می کند و سکان کشتی دولت ستم گران و استثمارگران را به دست می گیرد.

تحلیل دیگری که بسیار شنیده می شود آن است که این کودتا «کار خود اردوغان بود که بتواند پایه های خود را محکم کند». «این نیز واقعیت ندارد. مسلماً مرتجعین دست به تاکتیک های خطرناک می زنند و برخی اوقات با عواقب غیر منتظره سیاست خود روبرو می شوند. اما انشقاق و جنگ داخلی در هیئت حاکمه ترکیه واقعی است. رژیم اردوغان و اسلام گرایی او دارای پایگاه توده ای هست اما ضدیت با این رژیم و اسلام گرایی او نیز فراگیر است که سه سال پیش خود را در جنبش «پارک گزی» (نشان داد. نه تنها رژیم او بلکه کلیت دولت ترکیه با یک مقاومت مسلحانه توده ای در کردستان روبرو است. جنایت های جنگی رژیم اردوغان و ارتش ترکیه) که کودتاگران نیز بخشی از آن هستند (در دیار بکر کردستان هنوز ادامه دارد و بی شرمانه «دفاع از امنیت» خوانده می شود. شکست رژیم اردوغان در ماجراجویی های منطقه ای اش عامل مهمی است در حاد کردن جنگ های

داخلی در هیئت حاکمه ترکیه.

در برخی شرایط نیروهای گریز از مرکز در یک حاکمیت بیش از اندازه می شود. ستون های آن ترک بر می دارند و دیگر توان انسجام بخشیدن به خود ندارد. برای یک نیروی انقلابی جدی این امر نه امری بد بلکه امر خوبی است زیرا دولت که دشمن اکثریت مردم است در نتیجه تشدید تضادهای درون خودش تضعیف می شود و فضای تنفسی برای مخالفین جدی سیستم به ویژه انقلابیون کمونیست به وجود می آید که پروژه انقلابی خود را پیش ببرند و راه و برنامه واقعا انقلابی را مقابل توده های مردم بگذارند. در چنین شرایطی باید با تمام قوا توده ها را آگاه کنند و نشان دهند راه نجاتشان تنها در این است که به نیروهای کمونیست انقلابی بپیوندند تا راه انقلاب کمونیستی در مقابل مردم باز شود. در چنین شرایطی آنان نباید جهت گیری استراتژیک انقلابی شان را از دست دهند وگرنه با نوسان در شرایط، آنان نیز مانند پاندولی به این یا آن سمت پرتاب خواهند شد بدون اینکه بتوانند از وضعیت تضعیف شده دشمن برای بازتر کردن راه انقلاب و تسریع انقلاب استفاده کنند. در چنین شرایطی آنان باید بیش از هر زمان بر تلاش های خود بیفزایند و توده های مردم را از افتادن به بیراهه هایی که به این جناح یا آن جناح و در نهایت به خود نظام حاکم خدمت میکنند، دور کنند. شرایط انشقاق در حکومت ها، فشاری ایجاد می کند که توده های مردم با یکی از جناح های ارتجاعی سمت گیری کنند و این اتفاقی است که مرتبا در صحنه سیاسی ایران و خاورمیانه رخ میدهد. نیروهای انقلابی کمونیست باید مانع از آن شوند که دعوای درون دولت های ارتجاعی موجب ایجاد امیدهای کاذب به «تغییر» در میان توده های مردم شده و سمت این یا آن جناح را بگیرند.

وقایع ترکیه نمادی از اوضاع جهان است. دولت های امپریالیستی که حاکمان اصلی در خاورمیانه هستند مرتبا با یکدیگر برای اداره این منطقه پر آشوب به توافق می رسند اما این توافق ها چند ماهی بیشتر دوام نمی آورند. آنان حتا قادر نیستند آن دولت های منطقه را که از دیرباز وابسته به این قدرت های امپریالیستی بوده اند به صف کنند. دولت های منطقه دایما نقشه تضعیف یکدیگر را می کشند. در این منطقه، روند عمده، گسترش تلاطمات، تجاوزات نظامی، جنگ های ارتجاعی، کودتاها و فروپاشی اقتصادها و ساختارهای سیاسی، از جا کنده شدن صدها میلیون انسان و ... است. بازگشت به «ثبات» گذشته حتا در «اروپای امن» ممکن نیست. چه برسد در خاورمیانه! نه فقط کمونیست های انقلابی بلکه کلیه نیروهای مترقی موظف هستند چشمان توده های مردم را به این واقعیت باز کنند که هر کشور و منطقه و جهان به سرعت در حال نزدیک شدن به تلاطمات عظیم تر است. مساله این است که از درون این بی نظمی بزرگ چه نوع نظم و چگونه جهانی بیرون خواهد آمد؟ ما کمونیست ها در هر کشور باید به سرعت بر عقب ماندگی های خود چیره شویم تا بتوانیم از میان پیچیدگی ها و آشوب های بزرگ انقلاب های کمونیستی را پیش ببریم و از درون این گرداب جوامع کمونیستی نوین را بیرون آوریم. در غیر این صورت، چنانچه روند غیر انقلابی موجود ادامه یابد، نظم کهنه سرمایه داری به شکلی و از درون نابودی های عظیم و غیرقابل تصور بار دیگر خود را \geq بازسازی و مستقر خواهد کرد

«آتش»